

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 14.01.1983, sp. zn. 2 Ntdf 1/83, ECLI:CZ:NS:1983:2.NTDF.1.1983.1

Číslo: 26/1983

Právní věta: Ak spoločne nadriadený súd odníme vec podľa § 25 ods. 1 Tr. por. miestne príslušnému súdu a prikáže ju inému súdu toho istého druhu a stupňa, nemôže súd, ktorému bola vec prikázaná, postúpiť vec podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. ďalšiemu súdu toho istého druhu a stupňa preto, že je na prejednanie veci miestne nepríslušný. Aj v prípade odňatia a prikázania veci podľa § 25 ods. 1 Tr. por. platí analogicky ustanovenie § 189 Tr. por., že postúpiť vec inému súdu nemôže súd, ktorému vec postúpil, prípadne prikázal nadriadený súd. Súd, ktorému bola vec prikázaná, nemôže skúmať, či súd, ktorému bola vec nadriadeným súdom odňatá, bol miestne príslušný.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 14.01.1983

Spisová značka: 2 Ntdf 1/83

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Postoupení věci, Příslušnost místní

Předpisy: 141/1961 Sb. § 188 ods. 1 písm. a
§ 189

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 26/1983 sb. rozh.

Ak spoločne nadriadený súd odníme vec podľa § 25 ods. 1 Tr. por. miestne príslušnému súdu a prikáže ju inému súdu toho istého druhu a stupňa, nemôže súd, ktorému bola vec prikázaná, postúpiť vec podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. ďalšiemu súdu toho istého druhu a stupňa preto, že je na prejednanie veci miestne nepríslušný. Aj v prípade odňatia a prikázania veci podľa § 25 ods. 1 Tr. por. platí analogicky ustanovenie § 189 Tr. por., že postúpiť vec inému súdu nemôže súd, ktorému vec postúpil, prípadne prikázal nadriadený súd. Súd, ktorému bola vec prikázaná, nemôže skúmať, či súd, ktorému bola vec nadriadeným súdom odňatá, bol miestne príslušný.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR zo 14. 1. 1983 sp. zn. [2 Ntdf 1/83](#).)

V spore o príslušnosť medzi Okresným súdom v Gottwaldove a Okresným súdom v Trebišove v trestnej veci proti obvinenému Z. V. a spol. Najvyšší súd ČSSR podľa § 24 Tr. por. rozhodol, že na

prejednanie a rozhodnutie veci je príslušný Okresný súd v Gottwaldove.

Z odôvodnenia:

Na Okresnom súde v Uherskom Hradišti bola na obvinených Z. V., A. H. a J. A. podaná obžaloba pre prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1, § 109 ods. 2 Tr. zák., na obvineného Z. V. aj pre prečin proti pracovnej disciplíne podľa § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Zb. a na obvineného A. H. aj pre trestný čin opilstva podľa § 201 Tr. zák., prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 7 písm. b) zák. č. 150/1969 Zb. a pre trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny podľa § 176 ods. 1 Tr. zák.

Uvedenej prípravy na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1, § 109 ods. 2 Tr. zák. sa mali obvinení Z. V., A. H. a J. A. podľa obžalobného návrhu dopustiť tým, že po predchádzajúcej dohode o ilegálnom odchode za hranice na rôznych miestach ČSR, najmä potom v dňoch 31. 7. 1982 až 5. 8. 1982 vo Veľkých Kapušanoch, obstarávali cestovné doklady k legálnemu vycestovaniu do Maďarskej ľudovej republiky s úmyslom, že odtiaľ sa podľa vopred pripravovaného plánu pomocou cudzej osoby ľahko dostanú bez povolenia do Rakúska a do ďalších kapitalistických štátov. Ich zámer bol zistený ešte na území ČSSR a bolo im znemožnené pokračovať v trestnej činnosti.

Krajský súd v Brne uznesením z 1. novembra 1982 sp. zn. 3 Nt 49/82 rozhodol podľa § 25 ods. 1 Tr. por. tak, že túto trestnú vec odňal Okresnému súdu v Uherskom Hradišti a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Gottwaldove.

Okresný súd v Gottwaldove uznesením z 25. novembra 1982 sp. zn. 2 T 277/82 postúpil vec podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. Okresnému súdu v Trebišove. Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že nie je miestne príslušný, lebo konanie pre spoločnosť nebezpečné, ktoré spočívalo v organizovaní trestného činu opustenia republiky a vo vytváraní podmienok pre jeho spáchanie, vykonali obvinení vo Veľkých Kapušanoch, okr. Trebišov, a potom v Trebišove. Definitívny zámer obvinených opustiť republiky totiž dozrel vo Veľkých Kapušanoch a celé ďalšie prípravné konanie, najmä zadovážovanie cestovných dokladov a finančných prostriedkov uskutočnili obvinení v Trebišove. Uviedol, že ďalšie žalované trestné činy a prečiny nemajú z hľadiska riešenia príslušnosti význam, lebo príprava na trestný čin opustenia republiky je najprísnejšie trestná, a preto príslušnosť súdu sa určuje podľa miesta spáchania tohto trestného činu.

Chyba Okresného súdu v Gottwaldove spočíva najmä v tom, že nedocenil význam rozhodnutia Krajského súdu v Brne o odňatí a prikázaní veci. Podľa § 25 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Z tohto zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že uvažovať o dôvodoch pre delegáciu možno až vtedy, ak je miestna príslušnosť súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, nepochybná (pozri tiež č. 12/1972 Zb. rozh. tr.). Skôr než rozhodol o odňatí a prikázaní veci, musel Krajský súd v Brne v zmysle § 9 ods. 1 Tr. por. vyriešiť - a podľa názoru Najvyššieho súdu ČSSR správne vyriešil - ako predbežnú otázku, či Okresný súd v Uherskom Hradišti je miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie veci. Miestom spáchania prípravy na trestný čin opustenia republiky je totiž nielen miesto, kde obvinení pojali definitívny zámer opustiť republiku, ako sa domnieval Okresný súd v Gottwaldove, ale všetky miesta, kde obvinení vykonali skutky nebezpečné pre spoločnosť, ktoré záležali v organizovaní trestného činu opustenia republiky, v zadovážovaní prostriedkov na jeho spáchanie a vo vytváraní podmienok pre jeho spáchanie. Okresný súd v Gottwaldove preto nebol oprávnený vysloviť, že obvinení nespáchali prípravu na trestný čin opustenia republiky v Uherskom Hradišti.

Odňatím a prikázaním veci sa mení miestna príslušnosť. Postupom podľa § 25 ods. 1 Tr. por. sa totiž zakladá miestna príslušnosť súdu, ktorému bola vec prikázaná na prejednanie a rozhodnutie, aj keď

tento súd nie je podľa ustanovení Trestného poriadku miestne príslušný a v jeho obvode ani nebola spáchaná trestná činnosť. Uvedeným rozhodnutím Krajského súdu v Brne sa stal Okresný súd v Gottwaldove miestne príslušným súdom a preto nemohol postúpiť vec podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. Okresnému súdu v Trebišove ako súdu miestne príslušnému, lebo nebol miestne nepríslušným súdom.

Okresný súd v Trebišove uznesením z 23. decembra 1982 sp. zn. 3 T 588/82 vyslovil podľa analógie § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. svoju nepríslušnosť. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v Uherskom Hradišti došlo medzi obvinenými Z. V. a A. H. k rozhodujúcej dohode o ilegálnom opustení republiky. S tým cieľom obvinený A. H. aj predal svoje osobné motorové vozidlo, aby získal peniaze na zakúpenie forintov a na úplatu pre neznámeho občana MLR, ktorý ich ako aj obvineného J. A. mal ilegálne previesť z MLR do Rakúska. Aj keď sa obvinení pripravovali na opustenie republiky aj v obvode Okresného súdu v Trebišove, so zreteľom na ustanovenie § 22 Tr. por. príslušný na prejednanie a rozhodnutie vo veci bol aj Okresný súd v Uherskom Hradišti, na ktorom podal okresný prokurátor obžalobu. Poukázal aj na to, že Okresný súd v Gottwaldove mal rešpektovať rozhodnutie Krajského súdu v Brne o odňatí a prikázaní veci.

Najvyšší súd Československej socialistickej republiky prejednal vzniknutý spor o príslušnosť a zistil, že príslušný na prejednanie a rozhodnutie vo veci je Okresný súd v Gottwaldove.

Podľa výsledkov vykonaného dokazovania obvinení Z. V., A. H. a J. A. mali prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 7 ods. 1, § 109 ods. 2 Tr. zák., ktorý je v tejto veci najťažším trestným činom a podľa ktorého sa v zmysle § 18 ods. 1, § 20 ods. 1 a § 21 ods. 2 Tr. por. určuje miestna príslušnosť súdu, páchať v okrese Uherské Hradište a v ďalších okresoch, najmä v okrese Trebišov. Ak okresný prokurátor podal obžalobu na Okresnom súde v Uherskom Hradišti, tento súd bol podľa § 22 Tr. por. miestne príslušný. Keďže Krajský súd v Brne z dôležitých dôvodov odňal vec podľa § 25 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu v Uherskom Hradišti a prikázal ju Okresnému súdu v Gottwaldove na prejednanie a rozhodnutie, tento súd sa stal miestne príslušným súdom.

Z uvedených úvah vyplýva, že Okresný súd v Gottwaldove bol viazaný rozhodnutím Krajského súdu v Brne, ktorý je tomuto súdu aj Okresnému súdu v Uherskom Hradišti najbližšie spoločne nadriadený. Ak spoločne nadriadený krajský súd postupom podľa § 25 ods. 1 Tr. por. odníme vec miestne príslušnému okresnému súdu a prikáže ju inému okresnému súdu vo svojom obvode, nemôže tento druhý okresný súd postúpiť vec podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. pre svoju miestnu nepríslušnosť ďalšiemu okresnému súdu. Ustanovenie § 189 Tr. por. o zákaze postúpiť vec inému súdu, ktorému bola vec postúpená podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. nadriadeným súdom, analogicky platí aj v prípade postupu podľa § 25 ods. 1 Tr. por., lebo aj o odňatí a prikázaní veci rozhoduje nadriadený súd.